

NOTAT

Dato: 3. maj 2010
Kontor: Kontoret for beskæftigelse og uddannelse
J.nr.: 10/04641
Sagsbeh.: AMO

Beredskabspapir til samrådet den 11. maj 2010 vedrørende tosprogede småbørn i dagtilbud

De to samrådsspørgsmål AT af 22. marts samt AV af 25. marts ligger i umiddelbar forlængelse af hinanden, hvorfor de kan besvares samlet.

Vurdering af de integrationsmæssige udfordringer, jf. AE rådets analyse (samrådsspørgsmål AT af 22. marts 2010):

- **Integrationsministeriets rapport "Marginaliserede nydanske børn og unge"**
Resultaterne fra Arbejderbevægelsens Erhvervsråd harmonerer overordnet med Integrationsministeriets rapport "Marginaliserede nydanske børn og unge" fra 2009, hvori det fastslås, at børn med indvandrerbaggrund i knap så stor udstrækning som børn med dansk baggrund kommer i dagtilbud.
- **Vigtigt at skelne mellem vuggestue og børnehave**
Det fremgår af både AE rådets og ministeriets egen undersøgelse, at den observerede forskel på andelen af børn med indvandrerbaggrund og danske børn som går i dagtilbud, mindskes jo ældre børnene bliver. Det er centralt at skelne mellem vuggestuer og børnehaver, da der blandt de 3-5årige børn er der langt mindre forskel på, hvor stor en andel der går i dagtilbud, end der er blandt de 1-2årige.
- **Vigtigt at skelne mellem efterkommere og indvandrere**
Det er vigtigt at skelne mellem de børn der er født i Danmark (efterkommere) og de børn der er indvandret (født i udlandet og lige kommet til landet). For 3-5årige ikke-vestlige efterkommere går 89 procent i dagtilbud, mens det tilsvarende tal for 3-5årige indvandrere kun er 68 procent. Til sammenligning går 96 procent af de danske børn i dagtilbud.
- **Tilknytningen til arbejdsmarkedet har betydning**
Det fremgår af både AE rådets og ministeriets egen undersøgelse, at forskellen mellem grupperne er størst når en eller begge forældre er uden tilknytning til arbejdsmarkedet, mens den mindskes væsentligt når begge forældre er tilknyttet arbejdsmarkedet.
- **Boligområdet har ikke betydning**
Integrationsministeriets analyse viser, at der ikke er nævneværdig forskel på dæk-

ningsgraden blandt nydanske børn bosat i et udsat boligområde eller uden for et udsat boligområde.

- **Særkørsel hos Danmarks Statistik**

Ministeriet har fået foretaget en særkørsel hos Danmarks Statistik, som opgør antallet af børn i dagtilbud pr. 1. januar 2008. Særkørslen giver mulighed for at inddrage børnenes oprindelsesland samt antal år forældrene har opholdt i Danmark i analysen.

- **Særligt børn med pakistansk og marokkansk oprindelse er uden for dagtilbud**

Det fremgår af særkørslen fra Danmarks Statistik, at det blandt de største indvandringsgrupper i Danmark, med baggrund i et ikke-vestligt land, særligt er børn med pakistansk og marokkansk oprindelse, der ikke sendes i dagtilbud.

- **Forældrenes opholdstid har betydning for om børnene sendes i dagtilbud**

Ved en opholdstid på under 10 år er der tendens til at jo længere forældrene har opholdt sig i landet, jo større en andel af børnene sendes i dagtilbud, jf. Særkørslen fra Danmarks Statistik.

- **Dagtilbuddets betydning for barnets udvikling**

Dagtilbud kan generelt være med til at styrke tosprogede småbørns personlige, sociale og dansksproglige udvikling og være med til at sikre et socialt netværk omkring børnene, fra de er helt små.

- **Dialogen med forældrene er vigtig**

Det er vigtigt, at der skabes en dialog mellem dagtilbud og de nydanske forældre om fordele og muligheder ved dagtilbud med henblik på, at tosprogede småbørn i samme grad som deres danske jævnaldrende gør brug af det tilbud, som en vuggestue og en børnehave kan give et barn i dets sproglige og sociale udvikling.

Integrationsministeriets aktuelle initiativer vedrørende tosprogede småbørn og deres familier (samrådsspørgsmål AV af 25. marts 2010):

- **Igangsatte initiativer i Integrationsministeriet**

Integrationsministeriet har i løbet af de senere år igangsat en række initiativer, der skal styrke integrationen af nydanske børn og unge. Blandt andet initiativerne "Partnerskaber om ungestrategier" og "Kvindeprogrammet".

- **Partnerskaber om ungestrategier**

Partnerskaber om ungestrategier, har til formål at skabe større sammenhæng i den lokale indsats over for marginaliserede nydanske børn og unge samt at udvikle og dokumentere metoder, der kan modvirke marginalisering af nydanske børn og unge i kommunerne.

Partnerskabskommunernes handlingsplaner er netop ved at blive underskrevet, så initiativerne kan nu igangsættes.

Fredensborg og Odense Kommune er blandt flere udvalgt som partnerskabskommuner, og har valgt at fokusere på de tosprogede småbørn som indsatsområde. Fredensborg kommune gennemfører aktiviteter, der er målrettet familier med svag eller ingen tilknytning til daginstitutionerne, mens Odense Kommune gennemfører aktiviteter, der har fokus på en tidlig, fokuseret sproglig indsats for tosprogede småbørn i dagpleje, vuggestue og børnehave.

- **Kvindeprogrammet**

Kvindeprogrammets formål er, at flere kvinder bliver aktive medborgere og børn af indvandrere og efterkommere bliver bedre integreret. Flere af initiativerne skal herunder tilskynde til at flere indvandrerbørn kommer i dagtilbud. Hovedprincippet er at anvende og styrke kvindernes ressourcer, så der sker en empowerment af kvinderne.

Blandt andet har ministeriet støttet 16 **bydelsmødreprojekter** i udsatte boligområder og 11 projekter med **lokale integrationscentre**, der tilbyder isolerede kvinder vejledning om blandt andet familiens sundhed og børns opdragelse, daginstitutionsbrug og skolegang.

- **Satspuljen for 2010: 32 mio.kr. til en udvidet tidlig indsats for nydanske børn**

Som led i udmøntningen af satspuljeaftalen for 2010 er der afsat i alt 32 mio. kr. i perioden 2010-2013 på Integrationsministeriets område til en udvidet tidlig indsats for nydanske børn.

Formålet med initiativet er at bidrage til, at forældre tidligt i barnets liv får viden og redskaber, der sætter dem i stand til at støtte deres barns trivsel, sociale læringsproces samt dansksproglige udvikling.

Initiativet er igangsat i 2010 og udmøntes gennem to ansøgningspuljer "Forældresamarbejde i dagtilbud" og "Styrket tidlig indsats for socialt udsatte nydanske forældre"

- **Puljen "Forældresamarbejde i dagtilbud"**

Puljen "Forældresamarbejde i dagtilbud" har til formål at styrke forældreinddragelsen af nydanske forældre gennem udvikling og afprøvning af nye metoder til forældresamarbejdet. Initiativet fokuserer på de særlige udfordringer, der kan opstå i samarbejdet med de nydanske forældre. Målet er at styrke de tosprogede småbørns personlige, sociale og sproglige kompetencer.

Initiativet igangsættes i 2010 og Integrationsministeriet vil ved en ansøgningsrunde 3. maj indgå samarbejde med 2 - 4 udvalgte kommuner omkring forældresamarbejdet med nydanske forældre i dagtilbud.

- **Puljen "Styrket tidlig indsats for socialt udsatte nydanske forældre"**

Puljen "Styrket tidlig indsats for socialt udsatte nydanske forældre" har til formål at støtte nydanske forældre med viden og redskaber, der sætter dem i stand til at

fremme deres barns trivsel, sociale læringsproces samt dansksproglige udvikling.

Sundhedsplejen spiller en vigtig rolle her, da sundhedsplejerskerne har kontakt til næsten alle småbørnsfamilier. Sundhedsplejen kommer ofte til at indtage en central rolle for familien, da sundhedsplejerskerne gennem tæt kontakt til familien medvirker til at sikre barnet en god opvækst.

Initiativet igangsættes i 2010 og ministeriet vil ved en ansøgningsrunde 16. august 2010 indgå samarbejde med 2-3 udvalgte kommuner omkring en styrket tidlig indsats for socialt udsatte nydanske forældre.

En samlet konklusion på samrådsspørgsmålene kan være:

- Det anerkendes, at der er en **underrepræsentation af tosprogede småbørn i dagtilbud.**
- Integrationsministeriet har allerede igangsat en række af initiativer for de tosprogede småbørn og deres familier, i forhold til **udvikling af metoder og værktøjer og for at sprede de gode erfaringer.**
- Det er **ikke tvang** der får flere tosprogede småbørn i dagtilbud, **men inddragelse af forældrene** samt **oplysning og dialog.**

Andelen af børn i dagtilbud fordelt på herkomst og alder, 1. jan. 2008, jf. Særkørsel fra Danmarks Statistik

	1-2 årige		3-5 årige	
	Antal	Procent	Antal	Procent
Danskere	102.859	87 %	167.682	96 %
Ikke-vestlige efterkommere	6.431	67 %	14.289	89 %
Ikke-vestlige indvandrere	222	35 %	732	68 %

Note 1: Børn er i dagtilbud hvis de enten er i daginstitution (dagpleje, vuggestue, børnehave eller aldersintegreret institution) eller SFO/fritidshjem. Der kan være enkelte dagtilbud som indberetter CPR-numre for børn. Nogle børn som går i dagtilbud kan således indgå i registret som om, de ikke gør det.